Konferencja Naukowa Bezpieczeństwo w Internecie – Cyberpandemia

22-23 października 2020 r.

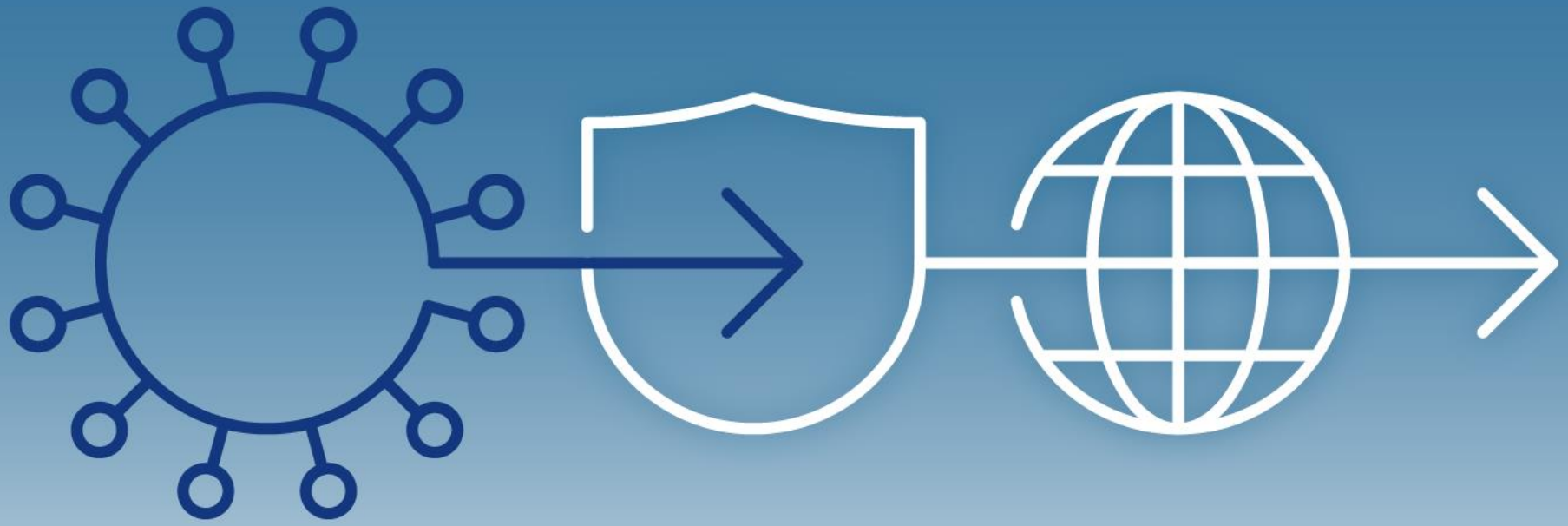

Sektorowa Rada ds. Kompetencji
Telekomunikacja i Cyberbezpieczeństwo

UNIWERSYTET KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO W WARSZAWIE

POLSKIE TOWARZYSTWO INFORMATYCZNE

Naukowe Centrum Prawno-informatyczne

Tytuł prezentacji

Obowiązki podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną umożliwiające ściganie sprawców cyberprzestępstw

Autor:

Tomasz Iwanowski

Kierownik Działu do Spraw Cyberprzestępczości

Prokuratura Krajowa

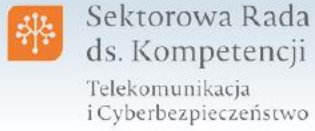

Obowiązki podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną umożliwiające ściganie sprawców cyberprzestępstw

Recepta na skuteczne ściganie cyberprzestępców?

Działania organów ścigania i prokuratury nie mogą pozostawać w próżni.

Konieczne jest ścisłe współdziałanie z innymi organami oraz podmiotami prywatnymi strzegącymi bezpieczeństwa w sieci.

Bliska i oparta na zaufaniu współpraca z CSIRT-ami rządowymi i sektorowymi

Obowiązki podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną umożliwiające ściganie sprawców cyberprzestępstw

Równie istotne jest współdziałanie z podmiotami świadczącymi usługi drogą elektroniczną.

Brak współdziałania na tym polu prowadzi, w naszej ocenie, równocześnie do obniżenia wiarygodności Waszych usług, zaś z drugiej strony do obniżenia zaufania do instytucji państwowych powołanych do ścigania przestępców.

Aby realizować nasze zadania, musimy zostać wyposażeni przez ustawodawcę w odpowiednie instrumentarium prawne…

Obowiązki podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną umożliwiające ściganie sprawców cyberprzestępstw

AKTUALNIE

USTAWA

z dnia 18 lipca 2002 r.

o świadczeniu usług drogą elektroniczną

Art. 18. 6. Usługodawca nieodpłatnie udostępnia dane, o których mowa w ust. 1-5, organom państwa uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów na potrzeby prowadzonych przez nie postępowań.

Obowiązki podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną umożliwiające ściganie sprawców cyberprzestępstw

Aktualne rozwiązania prawne

(z uchwały Nr 7 Rady do Spraw Cyfryzacji z 14 kwietnia 2020 roku)

Podmioty świadczące usługi drogą elektroniczną nie mają obowiązków związanych z gromadzeniem i przechowywaniem logów dostępowych użytkowników.

Obowiązki podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną umożliwiające ściganie sprawców cyberprzestępstw

Aktualne rozwiązania prawne

(z uchwały Nr 7 Rady do Spraw Cyfryzacji z 14 kwietnia 2020 roku)

W efekcie to regulamin danego podmiotu, a nie przepis prawa powszechnie obowiązującego decyduje o tym czy i z jakiego okresu można uzyskać dane dotyczące adresów IP, z których logowano się do konta poczty elektronicznej (okres ten w Polsce zgodnie z regulaminami różnych podmiotów jest różny i wynosi od kilku do kilkunastu miesięcy).

Obowiązki podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną umożliwiające ściganie sprawców cyberprzestępstw

Aktualne rozwiązania prawne

(z uchwały Nr 7 Rady do Spraw Cyfryzacji z 14 kwietnia 2020 roku)

Powoduje to nie tylko brak możliwości ustalenia, kto korzysta z konta poczty elektronicznej, ale znacząco utrudnia lub wręcz uniemożliwia przeprowadzenie postępowania dotyczącego uzyskania nieuprawnionego dostępu (włamania) do takiego konta. Istotnym problemem jest również zakres danych gromadzonych i udostępnianych jako „logi".

Obowiązki podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną umożliwiające ściganie sprawców cyberprzestępstw

Aktualne rozwiązania prawne

(z uchwały Nr 7 Rady do Spraw Cyfryzacji z 14 kwietnia 2020 roku)

Znaczna część podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną czy banków nie gromadzi informacji o portach.

Operatorzy bardzo szeroko wykorzystują NAT i jeden publiczny adres IP przydzielony może być nawet kilkudziesięciu tysiącom użytkowników co uniemożliwia skonkretyzowanie abonenta usługi.

Obowiązki podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną umożliwiające ściganie sprawców cyberprzestępstw

EFEKT

Bez wskazanych powyżej danych nie jesteśmy w stanie wykazać w postępowaniu dowodowym, kto korzystał z danej usługi.

Obowiązki podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną umożliwiające ściganie sprawców cyberprzestępstw

Roma locuta, causa finita

Wyrok TSUE z dnia 6 października 2020 r. w sprawach połączonych C-511/18, C-512/18, C-520/18

La Quadrature du Net (QdN).

Obowiązki podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną umożliwiające ściganie sprawców cyberprzestępstw

Roma locuta, causa finita

Wyrok jest kontynuacją orzeczeń w sprawach Tele2/Sverige oraz Ministerio Fiscal.

Obowiązki podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną umożliwiające ściganie sprawców cyberprzestępstw

Roma locuta, causa finita

Zapewne będzie on miał zasadniczy wpływ na ramy prawne retencji danych telekomunikacyjnych i komputerowych.

Ogólną zasadą ma pozostać zakaz retencji niekierowanej (ogólnej).

Obowiązki podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną umożliwiające ściganie sprawców cyberprzestępstw

Roma locuta, causa finita

Zdaniem Trybunału retencja jest dopuszczalna wyłącznie w sprawach o poważne przestępstwa i w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa narodowego lub publicznego i wyłącznie w odniesieniu do danych o ruchu i lokalizacji.

Jeżeli chodzi o dane osobowe użytkowników łączności elektronicznej, retencja jest możliwa we wszystkich sprawach karnych.

Obowiązki podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną umożliwiające ściganie sprawców cyberprzestępstw

Roma locuta, causa finita

The Court of Justice confirms that EU law precludes national legislation requiring a provider of electronic communications services to carry out the general and indiscriminate transmission or retention of traffic data and location data for the purpose of combating crime in general or of safeguarding national security

---

Trybunał Sprawiedliwości potwierdził, że prawo UE stoi w sprzeczności z ustawodawstwem krajowym zobowiązującym dostawcę usług świadczonych drogą elektroniczną do dokonywania ogólnego i masowego zatrzymywania danych o ruchu i danych dotyczących lokalizacji w celu ogólnego zwalczania przestępczości lub ochrony bezpieczeństwa narodowego

Obowiązki podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną umożliwiające ściganie sprawców cyberprzestępstw

Roma locuta, causa finita

Opinie kolegów

unfortunately it seems clearly a very bad sign again, after Digital Rights and Tele 2

---

niestety, ponownie bardzo zły znak, po Digital Rights and Tele 2

Obowiązki podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną umożliwiające ściganie sprawców cyberprzestępstw

Roma locuta, causa finita

Opinie kolegów

I cannot understand these rulings: according to them, most of the forms of obtaining digital evidence (excluding the situations of computer stored data, if in presence of the device) are only permitted regarding serious crimes, and must be produced only after the moment where the crime is committed.

---

nie rozumiem tego rozstrzygnięcia, zgodnie z nim większość sposobów zabezpieczenia dowodów cyfrowych (poza sytuacją gdy zabezpieczane są z zatrzymanego urządzenia), są dozwolone tylko w przypadku postępowań dotyczących poważnych przestępstw i wyłącznie po dokonaniu przestępstwa.

Obowiązki podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną umożliwiające ściganie sprawców cyberprzestępstw

Roma locuta, causa finita

Opinie kolegów

The decisions prohibit data retention in general, and just permit it in a very narrow number of situations, but without explaining when – leaving just generic criteria; in practice, it is not feasible at all. For these reasons, somehow, this jurisprudence seems to me irresponsible: the rulings seem no to be aware of the reality of criminal investigations and may also not be aware of the consequences of the decisions to millions of victims of cybercrime.

Rozstrzygnięcie co do zasady wskazuje, że nie jest możliwa ogólna retencja danych poza pewnymi wypadkami. Jednak nie precyzuje tychże wyjątków – przedstawiając jedynie ogólne kryteria. W praktyce jest ono niewykonalne. Dlatego rozstrzygnięcie wydaje mi się w jakiś sposób nieodpowiedzialne. Wyroki wydają się nie odpowiadać realiom postępowań karnych, a także nie uwzględniają konsekwencji dla milionów ofiar cyberprzestępczości.

Obowiązki podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną umożliwiające ściganie sprawców cyberprzestępstw

Roma locuta, causa finita … ?

Opinie kolegów

I agree there seems to be some conflict in the judgement.

Zgadzam się, orzeczenie jest wewnętrznie sprzeczne

Obowiązki podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną umożliwiające ściganie sprawców cyberprzestępstw

Roma locuta, causa finita … ?

Opinie kolegów

Again it raises the question how does one do 'targetted' retention without being discriminatory?

Ponownie rodzi się pytanie w jaki sposób dokonywać ukierunkowanej retencji bez dyskryminacji?

Roma locuta, causa finita … ?

Opinie kolegów

The decision follows previous rulings in which the Court comes down on the side of privacy at the expense of security. As such it fails to give due regard to the fact that in protecting citizens and their personal security, it is in effect damaging their privacy and leaving them open to exploitation.

Rozstrzygnięcie jest następstwem wcześniejszych orzeczeń, w których Trybunał staje po stronie prywatności kosztem bezpieczeństwa. W związku z tym nie bierze pod uwagę faktu, że chroniąc prywatność obywateli, w rzeczywistości pozostawia ich podatnymi na wykorzystywanie.

Roma locuta, causa finita … ?

Opinie kolegów

Confusion appears to be the norm in these rulings, where with one breath the Court is ruling any retention as ultra vires while in the next it states that retention can be considered once it is targeted but ignores that targeted in, in many cases, only possible where that target is identified by random review.

Roma locuta, causa finita … ?

Opinie kolegów

A disappointing day for the rule of law and the protection from crime and threats that these restrictive laws were always intended for.

Dziękuję za uwagę